

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ від 31.08.2023 №01-03/85

Директор

Л. Дейко

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
БОГДАНІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
ВЕЛИКОДИМЕРСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
БРОВАРСЬКОГО РАЙОНУ
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради Богданівської гімназії
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області
Протокол № 1 від 31.0.8 2023р.

Повна назва закладу та структурного підрозділу	Богданівська гімназія Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області
Назва освітньої програми	Освітня програма Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області
Рівні освіти	<ul style="list-style-type: none"> – початкова освіта тривалістю чотири роки; – базова середня освіта тривалістю п'ять років;
Тип документу про рівень освіти	<ul style="list-style-type: none"> – свідоцтво про початкову освіту – після завершення навчання у початковій школі; – свідоцтво про базову середню освіту – після завершення навчання 9 класів школи; –
Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою	<ul style="list-style-type: none"> – Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років <i>(відповідно до Закону України «Про освіту»)</i>. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. – Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. <p><i>Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової, базової освіти за інших умов.
Мова викладання	українська

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

1-4 класи	<p><i>Навчання передбачає оволодіння особою сукупністю компетентностей, які визначені державним стандартом початкової освіти, затвердженого Постановою КМУ № 87 від 21.02.2018р.</i></p> <p>Обсяг навчального навантаження складає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – для учнів 1-х класів - 700 годин/навчальний рік. – для учнів 2-х класів - 770 годин/навчальний рік. – для учнів 3-х класів - 805 годин/навчальний рік. – для учнів 4-х класів - 805 годин/навчальний рік <p>Навчальний план та навчальні програми (Додаток 1) сформовано на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (наказ МОН України від 21.03.2018 № 268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», наказ МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»)</p>
5-6 класи	<p><i>Навчання передбачає оволодіння особою сукупністю компетентностей, які визначені державним стандартом базової загальної середньої освіти, затвердженого Постановою КМУ № 898 від 30.09.2020 року.</i></p> <p>Загальний обсяг навчального навантаження складає:</p> <ul style="list-style-type: none"> -для учнів 5-х класів складає 1085 годин/навчальний рік. -для учнів 6-х класів складає 1190 годин/навчальний рік. <p>Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані II ступеня.</p> <p>Навчальний план та навчальні програми (Додаток 2) сформовано на основі Типової освітньої програми (наказ МОН України від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.»).</p> <p><i>Навчання передбачає оволодіння особою сукупністю</i></p>

7-9 класи	<p>компетентностей, які визначені державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою КМУ № 1392 від 23 листопада 2011р.</p> <p>Загальний обсяг навчального навантаження складає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для 7-х класів - 1172,5 годин/навчальний рік, - для 8-х класів - 1207,5 годин/навчальний рік, - для 9-х класів - 1260 годин/навчальний рік. <p>Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані II ступеня.</p> <p>Навчальний план та навчальні програми (Додаток 3) сформовано на основі Типової освітньої програми (наказ МОН України від 20.04.2018р. № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»).</p>
Ідивідуальна форма навчання	<p>Педагогічний патронаж</p> <p>Для формування навчального плану та навчальних програм використано як ресурс Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою I ступеня та II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами (накази МОН України від 26.07.2018 р. №814, від 12.06.2018 р.№627)</p> <p>-8 клас-навчальний план для дітей з інтелектуальними порушеннями (Додаток 4)</p> <p>- 9 клас - навчальний план для дітей з порушеннями слуху (Додаток 5)</p> <p>Екстернатна форма навчання</p> <p>Сімейна форма навчання</p>
Інклюзивне навчання	<p>Навчальний план та навчальні програми (Додаток 6) сформовано на основі Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом О.Я. Савченко (наказ МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»)</p> <p>- 3 клас – навчальний план для дітей із затримкою психічного розвитку (Додаток 6)</p> <p>- 3 клас- навчальний план для дітей із інтелектуальними труднощами (Додаток 7)</p>
Форми організації освітнього процесу	<ul style="list-style-type: none"> - очна (денна) з використанням різних типів уроків та навчально-практичних занять; - дистанційна; - індивідуальна; - інклюзивна; - змішана.

Оцінювання	<p>Навчальні досягнення здобувачів освіти підлягають оцінюванню:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у 1-2 класах - вербальному формульованому та підсумковому оцінюванню; - у 3-4 класах - вербальному формульованому оцінюванню, рівневному підсумковому; - у 5-11 – формульованому та підсумковому (бальному) оцінюванню, яке здійснюється за 12-бальною шкалою. <p>У закладі проводиться:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формульоване (поточне) оцінювання; 2) підсумкове оцінювання (семестрове та річне); 3) державна підсумкова атестація учнів, у тому числі у формі зовнішнього незалежного оцінювання.
-------------------	--

ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Інтегральна компетентність	<p>Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми</p>
Загальні компетентності	<ul style="list-style-type: none"> – вільне володіння державною мовою; – здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; – математична компетентність; – компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій; – інноваційність; – екологічна компетентність; – інформаційно-комунікаційна компетентність; – навчання впродовж життя; – громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей; – культурна компетентність; – підприємливість та фінансова грамотність; – інші компетентності, передбачені стандартом освіти.

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами	Навчання осіб з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	b.school@ukr.net

**Освітня програма
Богданівської гімназії
Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області
(1-4 класи)**

Освітня програма Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області I ступеня (початкова освіта) розроблена на основі Типової освітньої програм закладів загальної середньої освіти I ступеня, на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (1 класи), постанови Кабінету Міністрів України від 24.07. 2019 №688 Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти», листа МОН України від 22.05.2018 №1/9-332 щодо затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти, наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти», наказу МОН України від 08.10 2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх програм для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти» .

Освітня програма початкової освіти навчального закладу (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення (за першою Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальної програми, відповідно до кожної змістової лінії;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів закладів загальної середньої освіти складає по 805 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладу загальної середньої освіти I ступеня (далі –навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової

школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

У навчальному закладі передбачено варіант навчального плану початкової школи з українською мовою навчання. Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, курс за вибором.

На основі навчального плану навчальний заклад складає на кожен навчальний рік робочий навчальний план з конкретизацією варіативної складової, враховуючи особливості регіону та індивідуальні освітні потреби учнів. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітню програму Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області для I ступеня укладено за сьома основними освітніми галузями.

Мовно-літературна освітня галузь (українська мова, англійська мова) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

У початковому курсі мовно-літературної освіти виділено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Змістові лінії реалізуються через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти».

Математична галузь (математика) ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань **початкового курсу математики** здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми кожного класу подано **орієнтовний перелік** додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не підлягають оцінюванню.

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича освітні галузі («Я досліджую світ») можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Навчальна програма «Я досліджую світ» ставить за мету особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життєдіяльності та соціальної практики, способи дослідницької поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме:

«Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здорова і безпечна поведінка);

«Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв);

«Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Інформатична освітня галузь (інформатика) починає реалізуватися з 2-го класу та ставить за мету різнобічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Технологічна освітня галузь (дизайн і технології) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворювальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного й національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Мистецька освітня галузь (мистецтво) ставить за мету всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь реалізується через інтегровані предмети вивчення за окремими видами мистецтва: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво», де відбудеться реалізація упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставить за мету всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах - 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається закладом загальної середньої освіти самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та

індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладів освіти.

З метою підвищення якості знань учнів у 1-4 класах вводиться додаткових 0,5 годин на вивчення української мови та додаткових 0,5 годин на читання.

Освітня програма може мати корекційно-розвивальний складник для осіб з особливими освітніми потребами. Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та однією з іноземних мов;

2) математична;

3) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;

4) інноваційність;

5) екологічна;

6) інформаційно-комунікаційна;

7) здатність до навчання впродовж життя;

8) громадянські та соціальні компетентності;

9) культурна;

10) підприємливість та фінансова грамотність;

та **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту») з урахуванням досягнень попереднього етапу розвитку здобувачів освіти.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі,
- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на

пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-2-класах підлягають вербальному формульованню та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню, для учнів 3-4 класів застосовується формульоване та підсумкове (тематичне, семестрове та річне) оцінювання.

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма початкової освіти навчального закладу передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти навчального закладу забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

**Освітня програма
Богданівської гімназії
Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області
(5-6 класи)**

Освітня програма Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області (базова середня освіта) розроблена на основі Типової освітньої програми (наказ МОН України від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.», розробленої на виконання Закону України «Про освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України № 898 від 30.09.2020 року «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти».

Освітня програма школи базової середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів (додаток 1);

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиця 1);

- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, затверджених наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти.», перелік яких наведено в додатку 5; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1085 годин/навчальний рік, для учнів 6-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1190 годин/навчальний рік,

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах школи II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається школою самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;
- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування;
- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани школи містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти сформовано самостійно з варіативних модулів відповідно до статево - вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»

години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами</p>

		<p>навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати</p>

		<p>оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту;</p>

	розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за *наскрізними лініями* реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, робота в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Передбачені результати базової середньої освіти

Освітня програма Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми школи базової середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності загальноосвітньої школи при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої

освіти II ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття відповідно освітніх потреб учнів.

Класи	№ наказу	№ таблиці до наказу, назва
5-6	від 19.02.2021р. № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»	Додаток 1 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти «Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою» Додаток 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти «Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою»

Мова навчання – українська

Інваріантна складова навчальних планів в 5-6 класах забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту базової загальної середньої освіти.

З метою формування національної самосвідомості, навиків поважного та толерантного ставлення до людей, до оточуючого світу, у 5-6 класах за бажанням батьків вводитьься по 1 годині на факультатив «Культура добросусідства».

З метою поглиблення, розширення та систематизації правописних знань з основних розділів української мови; формування орфографічної грамотності, що є основою розвитку комунікативної компетенції особистості школярів, у 5 класі вводитьься 1 година факультативного курсу «Орфографічний практикум з української мови». У 6 класах з метою засвоєння учнями знань про основні морфологічні одиниці та їхні функції в мовленні, формування умінь та навичок доречно вживати їх у висловлюваннях вводитьься по 1 годині факультативного курсу «Культура мовлення. Стилїстичні особливості морфології».

У 5-6 класах програма інтегрованого курсу за вибором «Культура добросусідства» буде читатися як факультатив, згідно рішення педради від 30.08.2023 року (протокол №1).

**Освітня програма
Богданівської гімназії
Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області
(7-9 класи)**

Освітня програма Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області (базова середня освіта) розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, розробленої на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018р. №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Освітня програма школи базової середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів (таблиця 1);
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, затверджених наказом МОН України від 07.06.2017 року №804 та від 23.10.2017 року №1407, перелік яких наведено в таблиці 18; пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН);

- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає:

для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах школи II ступеня (далі – навчальний план).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається школою самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальних планах закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової, а саме: у 8-9 класах вводиться 1 додаткова година на вивчення української мови.

- розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

- запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування;

- індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани школи містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» закладом освіти сформовано самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків)

компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб</p>

		<p>усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності;</p>

		<p>доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>

10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
----	--	--

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за *наскрізними лініями* реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
------------------------	-------------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Передбачені результати базової середньої освіти

Освітня програма Богданівської гімназії Великодимерської селищної ради Броварського району Київської області базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми школи базової середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

На реалізацію мети діяльності загальноосвітньої школи при складанні навчального плану використано таблиці до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, які у повному обсязі включають інваріантну частину, сформовану на державному рівні, та варіативну частину, у якій передбачені предмети та курси за вибором, факультативні, індивідуальні та групові заняття відповідно освітніх потреб учнів.

Класи	№ наказу	№ таблиці до наказу, назва
7-9	від 20.04.2018 №405 Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня	Таблиця 1 Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою

Мова навчання – українська

Інваріантна складова навчальних планів в 7-9 класах забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту базової загальної середньої освіти.

З метою поглиблення, розширення та систематизації знань з основних розділів англійської мови; формування комунікативної компетенції особистості школярів, вводиться в 9 класі 1 година індивідуальних та групових занять з англійської мови.

З метою поглиблення знань учнів про закономірності функціонування української мови, головних морфологічних формах та складних випадках частини мовного аналізу слів; формування свідомої, духовно багатой особистості, у 7 класі вводиться 0,5 години факультативу «Сучасна українська літературна мова: морфологія».

У 8 класах з метою засвоєння учнями знань про основні синтаксичні одиниці та їхні функції в мовленні; формування умінь та навичок доречно й стилістично виправдано вживати їх у висловлюваннях публіцистичного, розмовного, офіційно-ділового, наукового та художнього стилів; збагачення синтаксичної будови мовлення школярів, вводиться 1 година на курс за вибором «Синтаксис простого та простого ускладненого речення».

З метою формування національної самосвідомості, навиків поважного та толерантного ставлення до людей, до оточуючого світу, у 7-8 класах вводиться по 1 годині курсу за вибором «Культура добросусідства».

З метою удосконалення мовлення учнів із погляду граматичної правильності побудови синтаксичних одиниць, для учнів 9 класу вводиться 1 година курсу за вибором «Синтаксис складного речення».

У 7-9 класах з метою систематизації шкільного навчального матеріалу, та підготовки до ДПА вводиться по 1 годині на індивідуальні заняття та консультації з математики.

У 8 класі програма факультативного курсу «Синтаксис простого та простого ускладненого речення», а у 9 класі програма факультативного курсу «Синтаксис складного речення» будуть читатися як курс за вибором, згідно рішення педради від 31.08.2023 року (протокол №1).

Додаток 1
до освітньої програми
Богданівської гімназії
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

Навчальний план для 1-х класів на 2023-2024 навчальний рік
(згідно з наказом МОН України від 21.03.2018 р. №268, Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас.)

Освітні галузі	Навчальні предмети	1А	1Б
Інваріативний склад			
Мовно-літературна	Українська мова	7+1	7+1
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	2	2
Математична	Математика	4	4

Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1
Інформатична	Інформатика	-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		23	23
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1	1-1
Загально річна кількість навчальних годин		20+3	20+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учнів		20	20
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	23

Навчальний план для 2-х класів на 2023-2024 навчальний рік
(згідно з наказом МОН України від 21.03.2018 р. №268, Типова освітня програма
розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас)

Освітні галузі	Навчальні предмети	2
Інваріативний склад		
Мовно-літературна	Українська мова	3,5+0,5
	Читання	3,5+0,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	4

Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Трудове навчання	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		25
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1
Загально річна кількість навчальних годин		22+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учнів		22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25

Навчальний план для 3-х класів на 2023-2024 навчальний рік
(згідно з наказом МОН України від 19.10.2019 р. №1273, Типова освітня програма
розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас)

Освітні галузі	Навчальні предмети	ЗА	ЗБ
Інваріативний склад			
Мовно-літературна	Українська мова	3,5+0,5	3,5+0,5
	Літературне читання	3,5+0,5	3,5+0,5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3	3

Математична	Математика	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		26	26
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1	1-1
Загально річна кількість навчальних годин		22+3	22+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учнів		22	22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	26

Навчальний план для 4-х класів на 2023-2024 навчальний рік
(згідно з наказом МОН України від 19.10.2019 р. №1273, Типова освітня програма
розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас)

Освітні галузі	Навчальні предмети	4А	4-Б
Інваріативний склад			
Мовно-літературна	Українська мова	3,5+0,5	3,5+0,5
	Літературне читання	3,5+0,5	3,5+0,5

Іншомовна	Іноземна мова (англійська)	3	3
Математична	Математика	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3
Технологічна	Трудове навчання	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	3	3
Усього		26	26
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1	1-1
Загально річна кількість навчальних годин		22+3	22+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учнів		22	22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	26

**Перелік навчальних програм предметів,
що вивчаються за інваріантним складником
для учнів 1-4-х класів у 2023-2024 н.р.**

Предмет	Назва програми	Клас	Рік вида ння	Г р
----------------	-----------------------	-------------	-----------------------------	------------

Додаток 2

до освітньої програми

Українська мова (реалізується в рамках освітньої програми вивчення грамоти) під керівництвом Савченка О.Я.	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019
Англійська мова	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019
Математика	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019
Я досліджую світ	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019
Технології	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019
Мистецтво	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019
Фізична культура	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Савченка О.Я.	1-2 3-4	2018 2019	Наказ МО від 21.03.2018 Наказ МОН від 08.10.2019

Богданівської гімназії

Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

Навчальний план для 5-6-х класів на 2023-2024 навчальний рік

(згідно з наказом МОН України від 19.02.2021р. № 235, додаток №3 до Типової освітньої програми)

Освітні галузі	Навчальні предмети	5
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Іноземна мова (англ.)	3,5

	Зарубіжна література	1,5
Математична	Математика	5
	Алгебра	-
	Геометрія	-
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2
	«Пізнаємо природу» «Пізнаємо природу»	
	Біологія природу»	-
	Географія	-
	Фізика	-
	Хімія	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1
	Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси моральногоспрямування*	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1
	Історія України. Всесвітня історія	-
	Історія України	-
	Всесвітня історія	-
	Громадянська освіта	-
	Правознавство	-
Інформатична	Інформатика	1,5
Технологічна	Технології	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізична культура	Фізична культура	3
РАЗОМ (без фізичної культури + фізична культура)		25,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2

		консультації		
		Гранично допустиме навчальне навантаження		28
1.		Культура добросусідства (факультатив)	1	
2.	Орфографічний практикум з української мови (факультатив)		1	
Всього (без фізичної культури + фізична культура, без урахування поділу класів на групи)			27,5	3
Освітні галузі		Навчальні предмети	6-А	6-Б
Мовно-літературна	Українська мова		4	4
	Українська література		2	2
	Іноземна мова (англ.)		3,5	3,5
	Зарубіжна література		1,5	1,5
Математична	Математика		5	5
	Алгебра		-	-
	Геометрія		-	-
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»		2	2
	«Пізнаємо природу»			
	«Пізнаємо природу»			
	Біологія природу»		-	-
	Географія		2	2
	Фізика		-	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»		1	1
	Етика* / Культура добросусідства* / Інші курси моральногоспрямування*		-	-
	Підприємництво і фінансова грамотність		-	-
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти			
	Історія України. Всесвітня історія		2	2
	Історія України		-	-

	Всесвітня історія	-	-
	Громадянська освіта	-	-
	Правознавство	-	-
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура	Фізична культура	3	3
РАЗОМ (без фізичної культури + фізична культура)		28,5+3	25,5+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять консультації		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
1.	Культура добросусідства (факультатив)	1	1
2.	Орфографічний практикум з української мови (факультатив)	1	1
Всього (без фізичної культури + фізична культура, без урахування поділу класів на групи)		33,5+3	33,5+3

Додаток 3
до освітньої програми
Богданівської гімназії
Великодимерської селищної ради
Броварського району Київської області

Навчальний план для 7-9-х класів на 2023-2024 навчальний рік
(згідно з наказом МОН України від 20.04.2018р. №405, таблиця №1 до Типової освітньої програми)

Освітні галузі	Навчальні предмети	7-А	7-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3
	Основи здоров'я	1	1
РАЗОМ		28+3	28+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	2,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32
Варіативна частина			
1.	Індивідуальні та групові заняття (математика)	1	1

2.	Культура добросусідства (курс за вибором)	1	1
3.	Сучасна українська літературна мова: морфологія (факультатив)	0,5	0,5
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30,5+3	30,5+3

Освітні галузі	Навчальні предмети	8
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова (англ.)	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
РАЗОМ		29,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3

Гранично допустиме навчальне навантаження		33
Варіативна частина		
1.	Синтаксис простого та простого ускладненого речення (курс за вибором)	1
2.	Культура добросусідства (курс за вибором)	1
3.	Індивідуальні та групові заняття (математика)	1
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3

Освітні галузі	Навчальні предмети	9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англ.)	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	1,5	1,5
	Фізика	3	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3	3
	Основи здоров'я	1	1
РАЗОМ		31+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33
Варіативна частина			
1.	Індивідуальні та групові заняття з математики	1	1

2.	Синтаксис складного речення (курс за вибором)	1	1
3.	Індивідуальні та групові заняття (англ. мова)	1	1
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3

**Перелік модельних навчальних програм
предметів, що вивчаються за інваріантним складником
для учнів 5-6 класів у 2023-2024н.р.**

Предмет	Назва програми	Автори	Гриф
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Голуб Н.Б., Горошкіна О.М.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туряниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Англійська мова	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотникова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., Самойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Коршевніук Т. В.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Математика	Модельна навчальна програма «Математика. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.).	Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.).	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795

Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Технології	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.)	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Фізичне виховання	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	5-9 2017	Наказ Міністерства науки України від №804 та від 23. №1407
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Гущина Н.І., Василяшко І.П.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Мистецтво	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795
Вступ до історії України та громадянської освіти.	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Желіба О. В., Мокрогуз О. П.).	Наказ Міністерства науки України від 2021 року № 795

Перелік навчальних програм предметів, що вивчаються за варіативними складниками для учнів 5-6 класів у 2023-2024 н.р.

№ з/п	Клас	Назва	Форма (факультатив, курс за вибором, спецкурс)	Лист Міністерства, яким рекомендовано використання даної програми у ЗНЗ
1.	5-6	«Культура добросусідства»	Факультатив	Лист ІМЗО від 15.06.2018 № 22.1/12-Г-366
2.	5	«Орфографічний практикум з української мови»	Факультатив	Лист ІМЗО від 04.07.2019 р. №22.1/12-Г-551)
3.	6	«Культура мовлення. Стилистичні	Факультатив	Лист ІМЗО від 04.07.2019 р. №22.1/12-Г-551)

**Перелік навчальних програм
предметів, що вивчаються за інваріантним складником
для учнів 7-9 класів у 2023-2024 н. р.**

Предмет	Назва програми	Клас	Рік видання	Гриф
Українська мова	УКРАЇНСЬКА МОВА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 100/2017/Д-І від 23.10.2017 № 100/2017/Д-І
Українська література	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 100/2017/Д-І від 23.10.2017 № 100/2017/Д-І
Зарубіжна література	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 100/2017/Д-І від 23.10.2017 № 100/2017/Д-І
Історія	Історія України. Всесвітня історія 5–9 класи НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА для загальноосвітніх навчальних закладів	5	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 100/2017/Д-І від 23.10.2017 № 100/2017/Д-І
Природознавство	ПРИРОДОЗНАВСТВО 5 клас Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 100/2017/Д-І від 23.10.2017 № 100/2017/Д-І
Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів	9	2016	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 100/2017/Д-І від 23.10.2017 № 100/2017/Д-І

Математика	МАТЕМАТИКА 5–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Інформатика	ІНФОРМАТИКА 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Географія	ГЕОГРАФІЯ 6–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Біологія	БІОЛОГІЯ 6–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	6-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Хімія	ХІМІЯ 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-8	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Фізика	ФІЗИКА 7–9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	7-9	2017	Наказ МОН України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Трудове навчання	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Фізичне виховання	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407
Іноземна мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5 – 9 класи Англійська мова	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407

	Німецька мова Французька мова Іспанська мова			
Основи здоров'я	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я 5 –9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки У від 07.06.20 № 804 та від 23. №1407
Художньо- естетичні дисципліни	МИСТЕЦТВО 5– 9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів	5-9	2017	Наказ Міністерства освіти і науки У від 07.06.20 № 804 та від 23. №1407

**Перелік навчальних програм предметів, що вивчаються
за варіативними складниками
для учнів 7-9 класів у 2023-2024 н. р.**

№ з/п	Клас	Назва	Форма (факультатив, курс за вибором, спецкурс)	Лист Міністерства, яким рекомендовано використання даної програми у ЗНЗ
1.	7-8	«Культура добросусідства»	Курс за вибором	Лист ІМЗО від 15.06.2018 № 22.1/12-Г-366
2.	7	«Сучасна українська літературна мова: морфологія»	Факультатив	Лист ІМЗО від 04.07.2019 р. №22.1/12-Г-551)
3.	8	«Синтаксис простого та ускладненого речення»	Курс за вибором	Лист ІМЗО від 04.07.2019 р. №22.1/12-Г-551)
4.	9	«Синтаксис складного речення»	Курс за вибором	Лист ІМЗО від 04.07.2019 р. №22.1/12-Г-551)

Організація індивідуальної форми навчання

Заклад освіти відповідно до законодавства та своїх установчих документів може організовувати здобуття освіти за екстернатною формою (екстернат), сімейною (домашньою) формою та педагогічним патронажем.

Здобувачі освіти (у разі досягнення повноліття) або їх батьки можуть обирати індивідуальну форму здобуття освіти відповідно до їх інтересів, здібностей, потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

Організація здобуття освіти за індивідуальною формою може здійснюватися на будь-якому рівні повної загальної середньої освіти за винятком випадків, передбачених Положенням про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 р. за № 852/33823.

Зарахування на індивідуальну форму здобуття освіти проводиться зазвичай до початку навчального року.

Переведення на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року, але не пізніше ніж за 3 місяці до проведення річного оцінювання чи державної підсумкової атестації (далі - атестація). Таке обмеження не застосовується для переведення на педагогічний патронаж.

Для осіб, які здобували чи здобувають освіту за кордоном, а також для осіб, які проживали чи проживають на тимчасово окупованій території України, території проведення антитерористичної операції (на період її проведення), території здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, що здійснюються шляхом проведення операції Об'єднаних сил (ООС), - на період здійснення зазначених заходів (далі - неконтрольована територія) або на території населених пунктів на лінії зіткнення, зарахування (переведення) на екстернат здійснюється протягом усього календарного року.

Зарахування осіб на індивідуальну форму здобуття освіти, переведення та відрахування їх із таких закладів освіти здійснюється відповідно до пунктів 4, 5, 8 розділу I, розділу III, пункту 1 розділу IV Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року N 367,

zareєстрованого у Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за N 564/32016. Документи, які додатково подаються для зарахування (переведення) на індивідуальну форму здобуття освіти, визначаються розділами II - IV цього Положення. Іноземці та особи без громадянства додатково подають копію документа, що підтверджує законність їх перебування в Україні.

Облік здобувачів освіти, зарахованих (переведених) на індивідуальну форму, здійснюється відповідно до Порядку ведення обліку дітей дошкільного, шкільного віку та учнів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2017 року № 684.

Якщо в закладі організовано індивідуальну форму здобуття освіти, то забезпечується реалізація індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти шляхом розроблення індивідуальних навчальних планів та індивідуальних програм розвитку (для осіб з особливими освітніми потребами), організації та проведення консультацій, надання доступу здобувачам освіти до безкоштовного користування підручниками, навчальними посібниками та іншою літературою бібліотечного фонду, навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною інфраструктурою закладу освіти тощо.

Індивідуальний навчальний план, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії, розробляють педагогічні працівники закладу освіти у взаємодії зі здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів. До розроблення індивідуального навчального плану можуть залучатися інші фахівці, які відповідно до законодавства можуть проводити (надавати) додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові заняття (послуги) з особами з особливими освітніми потребами. Батьки можуть брати участь у розробленні індивідуального навчального плану та погоджувати його.

Індивідуальний навчальний план затверджує керівник закладу освіти. Індивідуальний навчальний план розробляється на основі освітньої програми закладу освіти. Індивідуальний навчальний план має охоплювати всі навчальні предмети інваріантної частини або базові, вибірково-обов'язкові предмети відповідно до навчального плану освітньої програми, обраної для засвоєння здобувачем освіти.

Індивідуальним навчальним планом можуть визначатися форми та засоби оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.

Виконання індивідуального навчального плану та результати оцінювання навчальних досягнень здобувача освіти фіксуються в окремому журналі.

Оцінювання навчальних досягнень і атестація здобувачів освіти за індивідуальною формою здійснюється відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти та особливостей, визначених Положенням.

Заклад освіти забезпечує ознайомлення здобувачів освіти з переліком питань, за якими здійснюється оцінювання навчальних досягнень та/або атестація.

До здобувачів початкової освіти, які навчаються за Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (далі-Державний стандарт початкової освіти), застосовується формувальне, завершальне (підсумкове) оцінювання (залежно від особливостей індивідуальної форми здобуття освіти згідно з цим Положенням). Засоби оцінювання визначає педагогічний працівник з урахуванням змісту індивідуального навчального плану здобувача освіти. Результати оцінювання та рекомендації батькам щодо організації подальшого навчання зазначаються у свідоцтві досягнень, що видається відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року № 762,

зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 року за № 924/27369. За рішенням педагогічної ради закладу освіти батькам може бути рекомендовано переведення здобувачів освіти (крім тих, які здобувають освіту за педагогічним патронажем) на іншу форму здобуття освіти.

Видача документів про освіту, у тому числі з відзнакою, та відзначення успіхів здобувачів освіти (нагородження похвальними листами, грамотами тощо) здійснюється відповідно до законодавства у сфері загальної середньої освіти.

Навчальний план
з українською мовою навчання для учнів 8 класу з особливими освітніми потребами
(з інтелектуальними порушеннями) на 2023-2024 навчальний рік (модифікована)
(Використано як ресурс Таблиця №18 Наказ МОН №627 від 12.06.2018 р.)

№	Перелік навчальних предметів	Кількість годин
1.	Українська мова	2
2.	Українська література	2
3.	Історія України	0,5
4.	Математика	2
5.	Природознавство	0,5
6.	Географія	0,5
7.	Фізика і хімія в побуті	0,5
8.	Музичне мистецтво	0,5
9.	Образотворче мистецтво	1
10.	Фізична культура	0,5
11.	Трудове навчання	1
12.	Інформатика	0,5
13.	Основи здоров'я	0,5
14.	Корекційно-розвиткові заняття (соціально-побутове орієнтування)	2
	Разом	14

Навчальний план
з українською мовою навчання для учнів 9 класу з особливими освітніми потребами
(з порушеннями слуху) на 2023-2024 навчальний рік (адаптована)
(Використано як ресурс Таблиця №8 до наказу МОН №627 від 12.06.2018 р.)

Навчальні предмети	9
Українська мова	2
Українська література	1
Іноземна мова (англ.)	0,5
Зарубіжна література	1
Історія України	0,5
Всесвітня історія	0,5
Мистецтво	0,5
Алгебра	1
Геометрія	1
Біологія	1
Географія	1
Фізика	1
Хімія	0,5
Трудове навчання	0,5
Інформатика	1
Фізична культура	0,5
Основи здоров'я	0,5
РАЗОМ	14

Організація інклюзивної освіти

Інклюзивне навчання є способом організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти, яке організовується за інституційною (денною або вечірньою) формою здобуття освіти та передбачає включення дитини з особливими освітніми потребами до освітнього процесу спільно з іншими учнями класу.

Організація такого навчання з наданням психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг здійснюється відповідно до законів України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту" та Постанови «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 (із змінами внесеними згідно з Постановою КМ № 483 від 26.04.2022).

Індивідуальний навчальний план та індивідуальна навчальна програма розробляються відповідно до особливостей інтелектуального розвитку учня.

Безпосередня організація інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами закладу освіти. Основні принципи, завдання та функції, а також порядок організації діяльності команди супроводу визначені у «Примірному положенні про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», затвердженому наказом МОН від 08.06.2018 № 609.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу забезпечує асистент вчителя. Провідну роль в організації освітнього процесу під час уроку відіграє вчитель. Асистент учителя перебуває в партнерстві з усіма педагогічними працівниками та забезпечує єдність вимог до виконання освітньої програми та забезпечення реалізації індивідуальної програми розвитку учня з особливими освітніми потребами.

Навчальний план
з українською мовою навчання для учнів 3 класу з особливими освітніми потребами
(із затримкою психічного розвитку) на 2023-2024 навчальний рік (адаптована)
(згідно з наказом МОН України від 19.10.2019 р. №1273, Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріативний склад		
Мовно-літературна	Українська мова	7+1
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Трудове навчання	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		25
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1
Загально річна кількість навчальних годин		22+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учнів		22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25
Корекційно - розвиткові заняття		4

Навчальний план
з українською мовою навчання для учнів 3 класу з особливими освітніми потребами
(з інтелектуальними порушеннями) на 2023-2024 навчальний рік
(адаптована, модифікована)

(згідно з наказом МОН України від 19.10.2019 р. №1273, Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас)

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин
Інваріативний склад		
Мовно-літературна	Українська мова	7+1
	Іноземна мова (англійська)	3
Математична	Математика	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3
Технологічна	Трудове навчання	1
Інформатична	Інформатика	1
Мистецька	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Фізкультурна	Фізична культура	3
Усього		25
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1-1
Загально річна кількість навчальних годин		22+3
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження учнів		22
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25
Корекційно - розвиткові заняття		4